

Ludwig Baká

Kiadja a cs és k 65. gy. ezr.
üzvegy és árva alapja
javára.

Megjelenik
mindenhét-én és 15-én

Előfizetési árak
Egész évre ————— 10 kor
Fél évre ————— 5
Megyéd évre ————— 2 90"
Egyes szám ára ————— 40"

GYŐZELEM.

Irla v. Möller Károly alezredes, ezredparancsnok.

1914. augusztusában Oroszország megkísérelte, hogy 60 gyalog- és 30 lovashadosztállyal rajtunk keresztülgázzoljon.

1914. szeptemberében örjögő lüzvonal tombolt Varsó és a Kárpátok között.

1914/15. telén Magyarország Kárpátjain levő kapuit döngette az ellenség.

1915. nyarán kiűztük őket Galiciából és Lengyelországból.

1916-ban indította Bruszilow rettenetes támadását Wolhyniában és Galiciában ellenünk. Ezen támadások szeptemberben megtörttek épen akkor, mikor Románia hátba támadott bennünket. 1916. végére leszámoltunk ezzel az országgal is. 1917-ben még egyszer kipróbálta az orosz szerencséjét — de hiába.

Moszkva össze akart törni bennünket és saját magát zuzta agyon. Jogosan állithatjuk ezt ma, miután a tengertől a tengerig terjedő óriási keleti harctér naponta jobban üressé lesz: a Béke az elerőtlenedett ellenség vértelen kezeit fogva, visszavezette őket falvaikba.

Egyesek azt hiszik, hogy Oroszország összeomlása akkor is bekövetkezett volna, ha Galiciát és Lengyelországot vasseprőnkkel nem tisztítottuk volna meg az ellentől. Biztosra vehetik, hogy ha mi lennénk a legyőzöttek, úgy a minden oroszok cárja ma szíkdabban ülne trónján mint egy-

koron. Oroszország összeomlása a hiábavalóan áldozott hullahegyekből támadt és tényleg úgy tűnik fel nekünk, mint egy haláltánc. A hullahegyeket azonban éles bárdunkkal *mi* teremtettük; *mi* vagyunk Kelet legyőzői, *mi* leszünk a közeljövőben Nyugaton is a győztesek.

Hatalmas szája van Nyugatnak. Ebből a szájból a tehetetlen düh mérges fullánkjaait nyújtogatja felénk. Az arcátlanul kifejezésre jutó düh, mely mögött a rettenetes következményektől való félelem áll, megnyilvánulásával túl óhajta harsogni a félelem okozta szívdobogásukat.

1917. október és novemberében megmutattuk Nyugatnak, hogy mikép vélekedünk a tisztító munkáról — mikor hátunk megett nem fenyeget veszély. Itt most szabaddá lettünk. Miért nem fogadják el nyugaton a már gyakran felajánlott békejobbunkat?

Talán mert Anglia még harcolni óhajt az utolsó franciáig, (miután a harc az utolsó olaszig nem igen fog sikerülni) vagy talán azért, mert most Amerika szeretne harcolni az utolsó — angolig?

Ebből ugyancsak kedves anekdotája fejlődne a világtörténelemnek, miután épen Anglia az, aki mindenféle áldozat alól ki akarta vonni magát ámbár nem személyes gyávaságból.

Ne foglalkoztassuk fantázián-

kat azzal, hogy mikép fog kitalálni a nagy leszámolás, mert ezt gondosabban megvitatták a budapesti kávéházakban (mit csinálna Hindenburg ezek nélkül); bennünket csak az foglalkoztatson, hogy mi Ludwig bakák Nyugaton épügy megálljuk helyünket, amint Keleten megállottuk. Hiszen mi óriási erkölcsi tőkével megyünk a küzdelembe: majd négy háborus év győzedelmeivel. Keleti eredményeink jogos büszkesége más érzéssel is vegyül egy kezdetben kiváló hadsereg sajnálatra méltó összeomlása iránt érzett undorral, amely összeomlásnak itt az orosz fronton tanui voltunk.

Ennek nincs illetékesebb tanuja rajtunk kívül, akik láttuk őket Pukarczón-nál, Magierownál, a San mentén, Kelet-Lengyelországban, Kolomeánál, a Dnyeszter mellett, Jasloviecnél, Halicsnál és Stanislaunál ragyogó katonai erényekkel ékesítve, magunkkal szemben állani, majd pedig azt kellett látnunk, hogy fegyverzetük, felszerelésük lassanként kolduskellékekké változik, ahogy azt Lenin és Trockij urak reájuk erőszakolni jónak látták.

Oroszországot megvertük minden körülmények között, de azt még sem kívántuk nekik, hogy úgy ráncigáltassék a demagóg örület által, mint a medve az orrába fűzött karikákkal, mert az

igazat megvallva, az orosz aranykorában lovagias ellenfél volt.

Amint mondtam, a jogos büszkeségünkbe undor vegyül. Ebből az undorból csirázik az a határozott akarat, hogy hasonló aknamunkálatokkal szemben hajlít hatatlanok, megközelíthetetlenek legyünk és maradjunk.

Az oroszoknak nem volt olyan hazája, mint Magyarországnak. Az ő hazájuk nem volt képes olyan erkölcsi magaslaton álló példákat nyújtani, mint a miénk. Az orosz nem számíthatott természetes fejlődésére. Az orosz nem sokat fejlődött a meglévők megtartásával, mert nem sokkal rendelkezett. Így törték ők nyitott szájjal, gondolkodás nélkül a chaos kitörését, az esztelen rombolás terjedését, jelenlegi prófétáinknak hangzatos ígéreiteit úgy fogadva, mint egy harctéri ló, melynek több zabot ígérnek. Rombolni könnyű, de építeni?!

Még hozzá romokon építeni.

Nem sok értelem szükséges annak a megértéséhez, hogy éppen a tömeg, a nép munkálkodó tömege kényszerül ezáltal az Éhség sivar karjaiba rohanni, melyeket Lenin, Bronstein és tarsai tártak ki számukra. Mert

a gyárak is romokban hevernek, a termőföldek sivárságtól jajdulnak a nagy felfordulás idején. Köszönjük az ilyen világmegváltást, mi inkább megmaradunk a jelenlegi eredményhez fellelő vezető utunkon. Ezen is elérjük a szabad szellem győzelmi szelvényének az emberiség diadalszobrának építési helyét.

Ez az út vezet szent Grál lovag monsolvatschi kastélyához. Grált azonban csak a kiválasztottak találhatják meg. Oroszország előtt például rejtve maradt. Mi azonban meg akarjuk őt találni, mi az igazságért és Hűségért küzdő lovagok akarunk lenni. Mindenekelőtt a katona van hivatva arra, hogy Grál lovagjává legyen, a katona, aki ebben a poklok harcában naponta kockára teszi életét hazájáért. A háborúban megismertük értékét, a háború szentté és lovaggá avatta őt. Egykor majd hazatérve meg fogja tisztítani hajlékát a molylóktól és denevérektől, hogy azt tisztává, barátságossá és lakhatóvá tegye.

Rombolnia azonban nem kell, annál kevésbé, miután denevér, bagoly és az undok férgek éppen a romokon megfelelő lakhelyhez

jutnának. A magyar katona úgy harcolt, mint az oroszlan. Neve tisztán csendülve száguld az egész világon keresztül. Ez nagyobb vagyont jelképez, melyet minden katona hazavisz, mint az osztrák-magyar bank arangledeze. Katonáink ezen kincse nemzeti büszkeségtől bugázzik és a magyar nemzeti öntudatból fejlődik az akarat a hékét ép oly mesteri kézzel megalkotni, miként a háborúban harcolt.

Keleten a háború mesteri módon bilincsekbe verte a magyar hősiességet. Nyugatról még hozánk hallik ördögi lármája, mely azonban már csak a bilincs csőrömpölésétől származik, melyet Keleten teá kényszerítettünk.

Rövidesen nyugaton is guzsba kötjük, szorosan meghuzva a most még zörgő láncot, mozdulatlanná akarjuk tenni a féktelenkedőt!

Szerezünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludwig-baká“-t a hatvanötösök táborig életének hú és szórakoztató krónikáját.

T A R C A.

Három háborús történet.

III.

Második történet, ahol az asszony a hibás.

Lassan zakatoló vicinalis egyik fülkéjében ketten utaztunk együtt. Utitársam kövér idősebb ur volt, jóléttől sugárzó arccal s briliánsokkal megrakott ujakkal szóval tipikus fölmentett hadseregszállító.

Mindketten újságolvasásba merültünk. Én ép a Ludwig Baka egy számát olvastam, amint az egyik állomáson belibbent egy feltűnően csinos, fess nő.

Mélytűzű tekintete, no meg jeggyűrűs keze, azonnal elárulták, hogy asszony.

Mintha testet öltve jelent volna meg előttem egy azon „parásztű, himsóvárgó“ nők közül, kikről ép akkor olvastam Lebovics bajtárs versében.

Más újságot vettem, mire utitárs-

nöm elkérte a Ludwig Bakát. Szórakozottan forgatta annak lapjait, egyszerre szinte megsértve ledobta a lapot.

Nem tetszik? — kérdeztem erre tőle.

Miért üti Lebovics zászlós mindig a nőket? — kérdezte erre utitársnőm telelet helyett.

Mert 100 közül 90 valóban megérdemli — válaszoltam.

Szóval maga is Lebovics párti — válaszolta utitársnőm ingerülten.

Igen asszonyom, mivel sajnos magam is láttam nem egy esetet, hol mindenütt az asszony volt a hibás.

Igazán kíváncsivá tett, meséljen el legalább egyet közülök.

Szivesen, feltéve, hogy lesz türelme végighallgatni.

Csupa fül vagyok, biztosított fenti párbeszédünk után utitársnőm.

1914-ben sorozni voltam a felvidék egy gyárvaroskájában. Megérkezve N. be, a barátságtalan füsttel vegyített ködben dideregve siettem az egyetlen szállodába. A szálloda előtt halottas menet zárta el utamat. Fekete fakoporsót kísért három jajveszékélő gyermek, a legidősebb leány volt — úgy 12 éves lehetett. Mögöttük katonaruhás férfi támolgott két csendőr kíséretében. Siro asszonyok és szepgő gyermekek lepték el a járdát a halottas menet körül.

A szomorú menet elvonultával bementem a szálloda kávéházába szobát rendelni. Mivel pedig szintén dermesztőleg hatott reám az amugy is barátságtalan millióben látott komor kép, elhatároztam, hogy míg szobám felmelegszik, iszom egy forró teát.

Ő Felsége látogatása.

Az állomáson.

Ragyogó diszt öltött M. állomása 1918. február hó 9-ére. Zöld fegyőgalyak övezik az egész épületet, a kijáratokat, a kerítést, mindenféle színű zászlók egész erdejét lengeti az északi szél. A nap is kibújt a fellegek mögül, illendőnek tartva, hogy a mai napra teljes diszt öltön, bera-gyogva éltető sugaraival a ki-rályvárók lelkes tömegét. Az ar-cok kipirulva az izgalomtól, sut-logó beszédek, feszült várako-zás, mindenki boldog, aki itt lehet ma szemtől-szembe állhat Felséges Urunkkal, a legelső ma-gyar emberrel, jóságos Károly királyunkkal.

Alig néhány hónapja, hogy lát-tuk, hogy súlyos és fáradságos teendői közepette eljött közibénk és ma újra látni fogjuk, ma újra eljön, hogy fiait, hős katonáit láthassa, megszólításával kitün-tethesse.

Az állomás épülete előtt sora-kozik a hadosztályunk képvisel-tében megjelent tiszti és le-

A kávéház ablakában pincér-lany bámulta könnyes szemmel a gyászmenetet.

A dohos, sötét, füstös helyiség háttérében homályosan láttam egy férfit asztal mellett ülve, mely tele volt jobbára üres üvegekkel.

Teámat szürcsöltem, mialatt kér-dezősködésekre a pincérleány el-mondta azt a csunya históriát, melynek e temetés csak végső szo-moru akkordja volt.

Megtudtam, hogy a katona, ki a csendőrök között ment, volt a férje annak az asszonynak, akit temettek. Békében egyik legderekabb mun-kavezetője volt az acélgyárnak s mikor kiütött a háboru, ő is mint népfölkelő azonnal bevonult, ott-hon hagyva feleségét és három forrón szeretett gyermekét.

Az asszony nem igen bánta, hogy elment az ura. A gyár bő-kezü gondoskodása megkimélte minden gondtól, miért is továbbra is cicomáskodással és semmittevés-sel töltötte idejét. Itt is bevált a közmondás, hogy restség a bün szülőanyja.

génységi küldöttség diszbe öltö-zött csoportja. A köpönyegekre aggatott kitüntetések tömegén megtörnek a nap sugarai, meg-feledkezve az azokkal kapcsolatos véres, diadalmas, gyönyörű tettekről, most csak a szimbolu-mát alkotják azon dicső esemé-nyek jutalmának, melyeket akko-riban ugyanez a meleg napsugár font körül arany koronával, játszi mosolyával.

Ezredünk képviselőjében a *leg-szebben kitüntettek* csoportjában nemes Möller Károly alezredes ezredparancsnok, Tilzer Richárd főhadnagy ezredsegédtsízt, Kemény Tibor főhadnagy, Délczeg Imre és dr. Kabáczy Viktor had-nagyok, Sándor Ferenc tiszthe-lyettes, Tóth Imre törzsőrmester és Czinne Ferenc őrmester ál-lottak. Mellettük hosszú sorban hadosztályunk rohamzászlóalja és az ezredek legszebben kitüntetett legénységéből összeállított disz-századok várták Ő Felsége ér-kezését.

Ezredünk diszszázadát Diez Günther főhadnagy vezette, szá-

öt hónapi távollét után a férj mint megbízható szakaszvezető orosz fogolyszállítmánnyal utazott Eszter-gomba. Visszamenet nem tudott ellenállani a vágynak, hogy meg ne nézze családját éppen karácsony előestéje is volt, úgy gondolkodott, hogy a 24 órás késést nem is fog-ják előljárói észrevenni.

Esztergomban vett az asszonynak magas, divatos cipőt s a gyerme-keknek játékot meglepetésül. A vonat azonban szokás szerint igen késett s így este 10 óra lett, mire hazaérkezett.

A bezárt kaput átugorva a nyi-tott pitvarajtón át sötétben is azon-nal meglelte a szobájuk ajtaját. A hold is segítségére volt különben, áttörve a ködös, füstös levegőt bi-zonyára kíváncsian leste, hogy mi lesz most.

Gyöngébb, majd erősebb zörge-tésre nem jött felelet. Egyszerre mintha valami sikoltást hallott volna a szobából. Erre izgatottan betaszította a hatalmas ember a ro-zoga ajtót s látta, amint egy férfi hiányos öltözetben, ruhája legna-

kaszparancsnokként dr. Herz Jó-zsef és Kovács Gábor hadnagyok, Kasselyák Béla és Gött Ede zászlósok, Soltész József tiszt-helyettes voltak beosztva. A disz-századunk 120 emberből állott. Rohanjárőreink messzire kiváltak lélelem keltő acélsisakjaikkal, de többi embereink is, számos ki-tüntetésekkel, merész tekinte-tükkel büszkén hirdették a *Lad-wig baka* nevet!

Ott látjuk a várakozók sorá-ban báró Rohr Ferenc vezérez-redes hadseregparancsnokunkat, aki sorba megszólítja, közvetlen, barátságos szavaival a legsze-ben kitüntetetteket, kezet fog ve-lük és megelégedett mosolylyal veregeti meg egyesek vállát, vi-tézi tetteik elsorolása közben.

Ő Felsége megérkezése.

A második sinpár, az állomás jobb sarkában levő része előtt két hosszú perzsa szőnyeg van leterítve. Itt kell megállani leg-felsőbb Hadurunk kocsijának. A szőnyeg végén állanak: báró Rohr Ferenc vezérezredes had-seregparancsnok és Huber József vezérőrnagy vezérkari főnöke, Aust Adolf altábornagy, hadosz-tályunk parancsnoka, mögötte

gyobb részét kezében tartva ugrik ki az ablakon.

Puskáját vállhoz emelni s a férfi után löni egy pillanat műve volt. De ez a pillanat is tulsok idő volt — a szerető elmenekült, a golyó a rémületében a férfi után mene-külő asszonyt találta, ki hangtala-nul zuhant a kövezetre.

Hogy mi történt azután, azt meg-magyarázta nekem a szomoru ha-lottasinenet. Így járt a szegény férj, aki meg akarta lepni szeretett családját, hogy együtt tölthessék bol-dogságban a szent estét s e helyett agyonlőtte rajongóan szeretett gyer-mekéi anyját, ki őt viszont a leg-keserűbb meglepetésben részesi-tette.

A csábitót akkor még nem fog-ták el, de ott felejtett nyakkendője nyomán vélték hamarosan kézre-keríteni, magyarázta nekem a pin-cérleány.

— Kisasszony, fizetni! — szó-lalt meg erre mögöttem egy re-kegd horizü hang. Az előbb latott férfi gyorsan fizetve, magára kapva köpenyegét eltavozott. Akaratlanul

Castellitz Waldemár vezérkari őrnagy, a főosztályunk vezérkari főnöke, Markovits Kálmán huszárezredes, dandárparancsnokunk és Hansel Károly vezérkarhoz beosztott százados.

Az á'lomásfőnök izgatottan jelent, hogy az udvari vonat két perc múlva megérkezik. A fordulónál sűrű fehér füstfelleg tör az égnek és méltóságos nyugalommal berobog a hatalmas gép nyolc kocsiból álló külön vonattal.

A negyedik kocsi ajtaja kinyílik és láthatóvá lesz Ó Felsége jószágosan mosolygó arca. A zene a néphimnusz játéka, vezényszavak hallatszanak, egy pár száz feszesen álló katonának szive hevesebben lüktet, mindenki a zöld udvari kocsi ajtajára tekint, melyben megjelenik Felséges Urunk a király!

Rohr vezérezredes kinevezése tábornaggyá.

Fürge lépésekkel száll le Ó Felsége a kocsiból, követi báró kövessházy Kövess Hermann tábornagy arcvonalparancsnok, fehér csontnyelű marschall-bottal a kezében, strauszenburgi báró Arz

Arthur vezérezredes vezérkari főnök, Lobkowitz Zdenko herceg altábornagy, első szárnysegéd, lovag Marterer Ferdinánd altábornagy a katonai iroda főnöke.

A zene elhallgat, Ó Felsége a szönyegen végig menve Rohr vezérezredes hadseregparancsnok jelentését meghallgatva, mosolyogva kezét nyujtva így szól:

Köszönöm kedves tábornaggyom.

Hadseregünk egyik legkiválóbb történelmi nevű hadvezérét, a mi hadseregünk parancsnokát ezzel a legmagasabb katonai rangra emelte a királyi kegy.

A szemle.

Ó Felsége ezután környezetétől köelve a küldöttségek csoportjához lépett. Sorban megszólított minden tisztet, minden embert, mindenkihez volt egy pár kedves, barátságos szava, amelyből kiérezni a jóakaró, nagy Felséges szeretetét.

Möller Károly alezredes ezredparancsnokunknak mosolyogva nyujtja kezét:

Mi már ismerjük egymást.

Igenis Felség, a halicsi harcok és a stanislaui csata előtt kegyeskedett Felséged ezredün-

ket legmagasabb látogatásával kitüntetni.

— Mint ezredparancsnok kapta alezredes ur a Lipót rendet?

— Igenis Felség, a halicsi csatáért.

— Ugyebár nagyobbára magyar az ezred?

— Igenis Felség, 80 százalék magyar, 20 százalék ruthén, román és lengyel.

Majd Tilzer Richárd főhadnagy ezredsegédtszűnknek nyujtja kezét megkérdezve:

— Főhadnagy ur hol szerezte a katonai érdemkeresztet?

A stanislaui csatában, Felség — Igen, ott gyönyörűen harcolt az ezred. jegyzi meg feleséges Urunk és tovább megy a küldöttségek sora előtt.

Kemény Tibor főhadnagy, Déceg Imre és dr. Kabáczy Viktor hadnagyokkal kezét fogva, mind egyiktől megkérdezi, hogy hol szereztek a katonai érdemkeresztjüket. Mindenkihez volt egy elismerő szava.

— Azok szűgos harcok voltak, de ti szépen megálltátok helyeteket.

Örülök, hogy ilyen példásan teljesítette kötelességét.

Látszik, hogy jó befolyással van az alantasaira.

— kísérem szemeimmel, mire mellettem hirtelen felgyűrte gallérját. Ugy rémlett nekem, hogy nem volt nyakkendője.

Másnap ugyanezt az alakot már csendőrök kísérték sorozáshoz.

Nem is tudtam elhinni, hogy ez a beesett mellű, vézna, tipikus „untauglich“ alak hogyan hódította meg annak a derék, szép férfinak feleségét. „In der Not, frisst der Teufel Fliegen“ — magyarázta a főszolgabíró barátom. Nagyobb ördög pedig nincs a világon, mint egy éhes asszony.

Még két napig voltam a városkában, de a hatalmas gyárak és kéményóriások mind eltörpültek azon benyomásom mellett, amelyet reám az a szomorú fakoporsó gyakorolt, — fejeztem be elbeszélésemet.

— Kérem, ne meséljen nekem ilyen rémes dolgokat szólalt meg utitársnóm fogvacogva. Ma bizonyára én is avval a koporsóval fogok álmodni.

Kövér utitársam ugylátszik megsajnálta a szép asszonyt, mert a saját külön moráljával vigasztalni próbálta:

Asszonyom, nem kell mindent tragikusan felfogni. Már 18 éve nős vagyok, de még soha semmi bajom nem volt otthon. A megoldás pedig igen egyszerű, minden nős embernek meg kellene fogadnia azt a jó tanácsot, amit nő-sülésemkor boldogult atyám adott nekem, hogy t. i. nős ember kopogtatás nélkül, míg neje azt nem mondja, hogy „szabad“ ne lépjen be soha felesége hálószobájába.

A vonat ép megállott, a kövér utitárs szállott s így nem volt alkalmam undorító beszédére megfelelni.

Utitársnőmet pedig még mindig az elmondott történet foglalkoztatta, bizonyára nem is hallotta a kövér ember szellemeskedését. Még meg is kérdezte tőlem, hogy mi lett a csábitóval?

— Nem tudom, de ha tőlem függött volna, bizonyára az asszony sirja fölé akasztottam volna

fel fejének adtam meg a feleletet.

— Nem szeretnék a maga felesége lenni e szavakkal bucsuzott utitársnóm, leszállva a következő állomáson, hol egy lakkcipős, monoklis huszártiszt várta a Bahnhofkommandók sárga kurszallagjával

Néhány héttel később újra arra vitt az utam. A kérdéses állomáson történetesen huzamosabb ideig kellett várakoznom. Bementem a Bahnhofkommandóra, hol felismerem a multkori huszártisztet. Beszélgetni kezdtem vele, hogy jobban teljen az időm.

Miután elracsolta, hogy e világon minden a nő körül forog s így a világháború oka is bizonyára valami nő lesz, ezt az újabb szép Helénát azonban majd még csak azután fogják a történetirők felfedezni, oda lyukadt ki, hogy a nő csak bajnak van a világon. Az ördög sem tud eligazodni rajtok.

— Multkor is volt randevum egy kis nővel, — folytatja — hát ké-

A legéngséghez szabatos, tiszta magyar nyelven intézi kérdéseit.

A küldöttségek megtekintése után előállott az autó, hogy a diszszázadok hosszú arcvonala előtt végig vigye szeretet királyunkat. De Ő Felsege nem fogadja el az ajánlatot, ő közvetlen közelből akar fiaival érintkezni és gyalog megy végig az összes századok előtt.

A mi diszszázadunkhoz erve kezét fog Diez Günther főhadnaggyunkkal, gratulál fényes eredményeihez és főleg legszebb kiüntetéséhez, a vaskoronarendhez. Dr. Hercz József, Kovács Gábor hadnaggyokat és számos emberünket szintén kitüntette megszólításával.

Az elutazás.

Királyunk a szemle befejezése után autoba szállott kíséretével és a csapatok arcvonala előtt visszahajtott az állomásra. Egyszerre csak száz és száz kéz a magasba emeli zöld fenyőgallyal díszített sapkáját és harsány kiáltás, vágy, óhaj repül az égbe.

Éljen a király!

A meglepedettség boldog mosolyával köszöni meg legfelsőbb Hadurunk a jóleső ünneplést, in-

rem szépen, mikor már kezdtem őt intimebben főzni, egyszerre mint a bolond felugrott s elkezdett mesélni valami asszonyról, kit agyonlőtt az ura, meg egy koporsóról s valami baka, azaz gyalogsági kapitányról, aki a csábitót fel akarta akasztani az asszony sírja fölé s ezzel elszaladt. Azt is mondta, hogy még soha sem csalta meg az urát, ezután sem fogja. Bolond tyúk volt, nem volt benne semmi logika.

Nem voltam kíváncsi a huszár további fecsegésére, így otthagytam, visszavonulva gondolataim méltóbb tartságába.

Igy mentettem meg egy tozsagban sínlődő bajtársam becsületet.

Ezért mondtam el ezuttal is újra ezt a történetet, mert remélem, hogy talán masutt is lesz hasonló sikerem.

Greiner Béla,
százados.

teget kezével és szalutálva viszonozza az őszinte, szívből jövő lelkes ovációt.

Az állomáson elbucszuk hadosztályparancsnokunktól és beszáll kocsijába, hogy az arcvonalunk többi csapataihoz menjen. Az ablakhoz lép, sajátkezűleg leeresztve azt.

A vonat lassan megindul, a zenekar rázendít a királyi himnuszra, zugó orkánná fejlődik az éljenzés és egy jóságos kéz, mely népek sorsát kormányozza, integte te bucsut mond lelkes fiainak.

A udvari vonat már messze jár, de még mindig látjuk az intető kezét; meghatottan állunk az állomáson és még egyszer felharsan a lelkes kiáltás:

Éljen a király!

— Lucy.

ÖNELETRAJZOK

Az ezredünk történetében nagyobb szerepet játszó, több ütközetben eredményesen résztvevő tisztjeinket felkértük, hogy életrajzi adataikat lapunk, az ezred története és háborus albumunk részére megírni sziveskedjenek. A beérkezés sorrendjében, minden megjegyzés nélkül, úgy ahogy azokat megkaptuk közölni fogjuk.

I.

Délczeg Imre tartalékos hadnagy.

Fatornyos faluban Kemece Szabolcs m. padfedeles házikóban születtem 1892. nov. 5-én. Elemi ismereteimet a helybeli ref. iskolában, gimnáziumi tanulmányaimat Nagykalóiban kezdtem, majd Munkácson folytattam. Itt is értem meg, hogy megértem. (Jó eredménnyel.) Mint kalvinista magyar nemes gyerek a debreczeni főiskolára kerültem. Az „almamater kebléről szakított le a világháború véres keze. 1914. szeptemberében besoroztak engem is a király katonájának. Altiizti

(Salgótarján) majd a tiszti (Losoncz) iskolák elvégezte után mint kadett-aspirant kerültem ki a „tettek mezejére (1915. május hó XI. Marsbaon) Delatynban vagoniroztak ki, 60 km-es Mars után Koloméában estem át a tüzkereztségen könnyedén megsebesülve. Harmádnapi már Rohynianál támadtunk, következő héten Niezviskánál törtük meg az oroszok ellenállását s a Dnyeszer-teren túl Snovidowig üldöztük a visszavonuló ellenséget. Innen a Pietrovi feldwachszerű állásba kerültem, majd a Kosmiercyni Stellungba. Augusztus 26-án részt vettem a kosmiercyni véres Angriffban, miért a II. oszt. ezüst vitézségi érmet kaptam. Átélttem a Strypától a Szerethig való előnyomulást és visszavonulást minden fázisát. Szeptember 20-án részt vettem egy Nachrichten Detachmentben. Parancsnok, tisztjei s legénysége által egyaránt rajongásig szeretett, vakmerő bátorságu Lapos kapitány volt. A kicsiny, de lelkes csapat haláltmegvető bátorsággal verte vissza egy orosz gárdahuszár osztag attakjait, s csodálatos ügyességgel tartalékával futott ki a többszörös sikertelen attak után lovaikról leszálló lovasok véres karmai közül.

A nyári harcoknak utolsó fellobbanása október 13-án volt Burakowkánál. Hat heti reserva (Duliby) élet után a jaslovieci téli állásba jutottam. Május hó végén a XXI. Marsbaonhoz kommandiroztak. Rövid heti nyugalom után ismét visszakerültem oda, hol sir s vig az élet. Jazloviectől északra Zalescikinél tartotta vissza Baonunk Greiner kapitány parancsnoksága alatt — az orosz gőzhengert — 5 napi viszontagságos mars után Porchovánál kerültem ismét ütközetbe. Ez ütközetből kifolyólag a bronz vitézségi érmet kaptam Barisz, Koropiec, Luka, Jesiorkow, Krymidow, Delejow a sulyos nyári harcok szomorú, de dicső emléke. Utóbbi helyen 8 órás pergőtűz után a végsőkig küzdve s mármár bekerítve sikerült megfogyott, de meg nem törött szakaszommal kijutni az oroszok kezéből. Bronz Signumot kaptam Meducha Bolsoyce e nyári ütközeteknek utolsó sikerei. Majd a Posieci Stellungba kerültem, hol átéltem a kegyetlen időjárás minden viszontagságát. A kedélyes Bryni reserva

élet után, mint a Sturmshule vezetője voltam Pavelcén, Majdanban, majd Cieszow mellett egész a jamnicai ütközetig. Ez ütközetben mint a VIII. század parancsnoka, de mint egy Ludwig-baka vettem részt. III. oszt. katonai érdemkeresztet kaptam.

26 havi szakadatlan frontszolgálat után július végén a kaderhez kerültem megrongált idegeim helyreállítása céljából. Innen november elején ismét a frontra jöttem s mint a IV század parancsnoka „élek” azóta.

II.

Dr. Kabáczy Viktor népfölkelő hadnagy.

Születtem 1877. évi január 14-én Beregszászban (Bereg megye): gimnáziumi tanulmányaimat Ungváron folytattam, ahol 1894-ben tettem érettségi vizsgálatot. Egyetemi tanulmányaimat a budapesti kir. magy. tud. egyetem jogi és államtudományi karán végeztem, ugyanitt az 1905. évben jogtudori oklevelet nyertem s a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt szereztem meg 1905. évben az ügyvédi oklevelet. Ezóta Beregszászban gyakorló ügyvéd vagyok s Bereg vármegye tb. tiszti főügyésze.

1915. augusztus 16-án vonultam be népfölkelő katonai szolgálatra a 65. gy. ezredhez a harctérre mint hadapródjelölt 1916. február 16-án mentem ki a XIX. menetszázaddal a frontra ezredünkhöz 1916. június 10-én kerültem s azóta egyfolytában künn vagyok mint a műszaki osztag. — utóbb a műszaki század szakaszparancsnoka. 1916. augusztus havában hadapróddá, októberben zászlóssá, 1917. májusban február 1. ranggal hadnaggyá lettem kinevezve. Kitüntetéseim Bronz vitézségi érem a baryszkai ütközetért másodszer bronz vitézségi érem Delejow, Meducha, Medziagorce, Bolsoyce és Posieczért; I. oszt. ezüst vitézségi érem Jamniczáért (1917. március április); arany érdemkereszt eredményes működésért; III. oszt. katonai érdemkereszt az 1917. júliusi és podhorkii ütközetekért, mely utóbbiban mint századparancsnok vettem részt; birtokosa vagyok a Károly csapatkeresztnek s részt vettem az 1917. augusztusi — Arsa — ütközetben is.

Uj Tavasz.

Ludwig bakák
rongyos a ruhátok, kopott a gunyátok.
Kemény a nézéstek, imátok az átok.

Ludwig bakák
hej hosszú volt az ut
ez uj Tavaszig, magyarnak való és ezerszer rut.

Ludwig bakák
jaj nehéz visszanézni, jaj sokan elmaradtak
kik lábat, kik kezét, kik mindent odaadtak.

Ludwig bakák
most megint Tavasz lesz
részegítő, fakasztó, könnyü szelek járnak.
Békét hoz-e e Tavasz, vagy Tavaszta, mint
a másik három a Halálnak?

Ludwig bakák
mi magyarok volnánk és Ludwig bakák,
kik kipróbált, mindent megértő türelemmel,
hazát szerető, régi módi szent szerelemmel
álljuk e hosszú nagy csatát.

Ludwig bakák
ne nézzünk hátra —
Kemény a kar és ütni akar —
és magyar a szív a rongyos ruhába!

Ludwig bakák
mindegy hogy mit hoz a Jövő
ne nézzünk hátra.
Egyszer csak ennek is vége lesz
egy fényes Tavasszal hátha? hattha!

Ludwig bakák
fel a fejjel, előre az arccal
Büszkén és Daccal nézzünk szemben
az uj Tavasszal!

Román front, 1918. február.

Szirmay István.

Igy írnak Ők!

(A számtalan levél közül, mely szerkesztőségünk címére naponta érkezik, kivettem kettőt — felelősség nélküli közlésre Az elsőt egy köztisztelőben álló főhadnagyunk neje önagysága írta, a másikat pedig munkácsi lányok. Mindkét levél ironóit felkérem, hogy az esetleges ütlegektől védjenek meg mert én ártatlan vagyok.)

I.

Itt az ideje, kissé körülnézzek az uram Wirtschaftján, hogyan szól az ének? Mert amit itthonról írhatok, mondhatok, az unalmas, fárasztó, túlhaladott dolog. Kenyerjegy, cukorjegy, tej és más egyébek, nem intressant téma, divatból kimentek. Bolsevik, maximalista, ki beszél már róluk? Mi a maximált ár hatványait rojzuk! Tegnap csináltam egy milliós ujereményt s vettem a lányomnak egy darab kelenyűt. Zsebkendőnek hívják, ráment sok ezres, még jó, hogy az uram maholnap ezredes. Egy szóval a sarzsi itt rémesen drága: meg a cipőlüzönök is „Tenger-nagy” az ára! Azért állítom, hogy ez mind csak prózai, a Ludwig férjeknek nincsenek prózai s fölötte megunták már a sok-sok panaszt és most kint a fronton keresik a vigaszt. Nem marad fájdalom a keresés meddő, találnak cimborát, számuk *harminckettő!* Azokat becézik, ápolják, meg ütik és a játék közben szemüket lesütik. Hogy ha már fáradtak s a restség már nagy, „János! Jöjjön csak be! kiált a főhadnagy. Irjon egy levelet meg a Nagyságának, betegek vagyok én a nagy némaságnak, mert nincs zaj, se pergőtűz, se roham, tönkre vagyok téve, lám, idegsokkom van! Mindig mondta dadám, nekem a békesség megárt s ha egy nap nem vagyok le egy néhány muszkát, elmegy az étvágyam és a lustaság hánt, följelentem assan a vitéz kapitányt!” Így ír a János. Az uram hej, szomorú! Látja Szerkesztő Ur, mit tesz a nyomoru?! Engedje haza a szegény egy uramat, ne ölje el a gond a békesség miatt. Vigasztalja szegényt, nem lesz ez mindég így, mire haza kerül, lesz egy kis pergőtűz. Minden nap bizlsten — majd rapportra veszem

s amugy alaposan a port rajt elverem! Puska, kard és fokos ne busulj jó tatár, van itthon seprünyél, tepsi és mosdótál. Rohamozdulatnál nem nézem a rendet, valódi szigorral abrichtolom kendet, csak jöjjön hát barátom, de alkudjon előbb, végezzen muszkákkal szelőd eszmecserét. Hogy ha háboru kell, itthon minden fertig, „mars” helyett anyósa várja fix und fertig, lesz módja mindenben s nem lesz addig nyugta, míg csaknem kiáhal kezét-lábát rugva „Kegyelem, kegyelem, megyek a csatába, olasznak, oroszoknak leszek fogolytársa harcolok, kártyázok ha kell, három hetig, de a házi bekét nem játszhatom végig!

Kérve Szerkesztő urat, hogy levelem a Ludwig Bakában közölje, maradok teljes tisztelettel

Sz. I.,

főhadnagy neje.

II.

Kedves Ludwig Baka!

(A Ludwig bakak jövetelenek öröme üzenet a szatmári lányoknak.)

Mint a központi hatalmak es az antaut, oly ellenséges viszonyban vagyunk mi munkácsi és szatmári lányok (az ellenséges hatalmak ki fognak békülni, mi azonban nem) a „Ludwig Baka” és Ludwig bakák miatt. Mindkettőt lefoglalták ellenfeleink, a szatmári lányok, kik mindig kárörvendve és sajnálkozva emlékeztek meg rólunk.

Be is valljuk tehát, háziezredünket visszaszerzendő, küldöttségben voltunk grófunknál, ki előtt meg kellett fogadnunk, hogy a 65-ös fiukat a hideg télre meleg szível, bő spájjal, tárt karokkal fogadjuk s hogy az aszszonyok is „régii” nélkülözhetetlen udvarlóiknak (bizonytalan

időre) „felmentést” fognak adni és házi (ezredbeli) barátokat választanak majd a Ludwig bakák-ból, utunk sikerrel is járt, visszajöttek a régóta epedve várt 65-ösök

Igyekezni is fogunk fogadalmunkat velük szemben betartani, ennyivel tartozunk nekik, de a szatmári vetélytársaknak is. Még látogatóba sem lesz szabad tisztjeinknek Szatmárra menniök, mert „Ha eljöttél, nem mégy vissza! Kelleni fogsz nekünk” és most aztán

„Sirjatok csak szatmári lányok Ludwig bakák nem gondolnak rátok, Erdemesebbnek jutott szerepetek Ó Ludwig bakák minél többen jöjjetek!

Szatmári lányok most arván maradtok meg, Talán zardában lesz még 'hol helyetek, Kautotokat gyümölcsöztessétek! — csak ennyit üzenünk, Míg mi munkácsi lányok majd vígan ferjhez megyünk!”

Kerjük őszinte levelünket a szatmári ellenfeleinkkel közölni.

Munkács, 1918. február hó.

„Szívélyes üdvözlettel ugyanaz a három Szőke, Fekete, Barna Ludwig bakát akarna.”

Tábori felszerelések

nagy választékban
legolcsóbban, nagyban,
kicsinyben állandóan kaphatók

a „Reményi” bazárban
Marosvásárhely Telefon 247

Hajrá!

Hajrá! Gyönyörök rózsás gondolája!
Zugjon a mámor bomlasztó nótája.
Aloék, mirtusok fonjatok be zengő illatárral.
Igy várta Róma is a véget,
Szerelem! Hozsánna néked!

Hajrá! Lobogjon a romlás máglyája!
Gyujtsatok Arannyal, Pénzzel alája.
Tolvajok! Latrok! Arassatok, nektek rohad a világ
A szennyes vértelen élet.
Arany! Pénz! Hozsánna néked!

Hajrá! Menjünk mi is a marakodókkal,
Adósunk az Élet milljó buja csókkal!
Miért csak ők? Miért nem mi? Szenvedések
bus mártírjai?
Ha azé a kéj, kié a vétek.
Bujaság! Hozsánna néked!

Hajrá! Remegtesse kacagás a csöndet!
Fujja be a téboly számumja a földet!
Jöjjenek lihegő, tikkadó, szerelmes vad éjszaka-
kák
Igy hozd el óh Uram a véget!
Meváltás! Hozsánna néked!

Budapest, 1918. február hó.

Lebovics Sándor,
hadnagy.

Ludwig baka kápolna ünnepélyes felszentelése.

Utban állásaink felé, az ezredparancsnokság közelében, az egyik dombon monumentálisan épült kápolna állítja meg az arra járó:

Elesett hőseink
emlékére
a 65. gy. ezred.

táblával bejárata felett.

Ennek a művészién alkotott kápolnának (melynek képét eredeti tollrajzunk után bemutatjuk) beszentelésére gyűlt egybe február 17-én ezredünk tisztikara és legénysége.

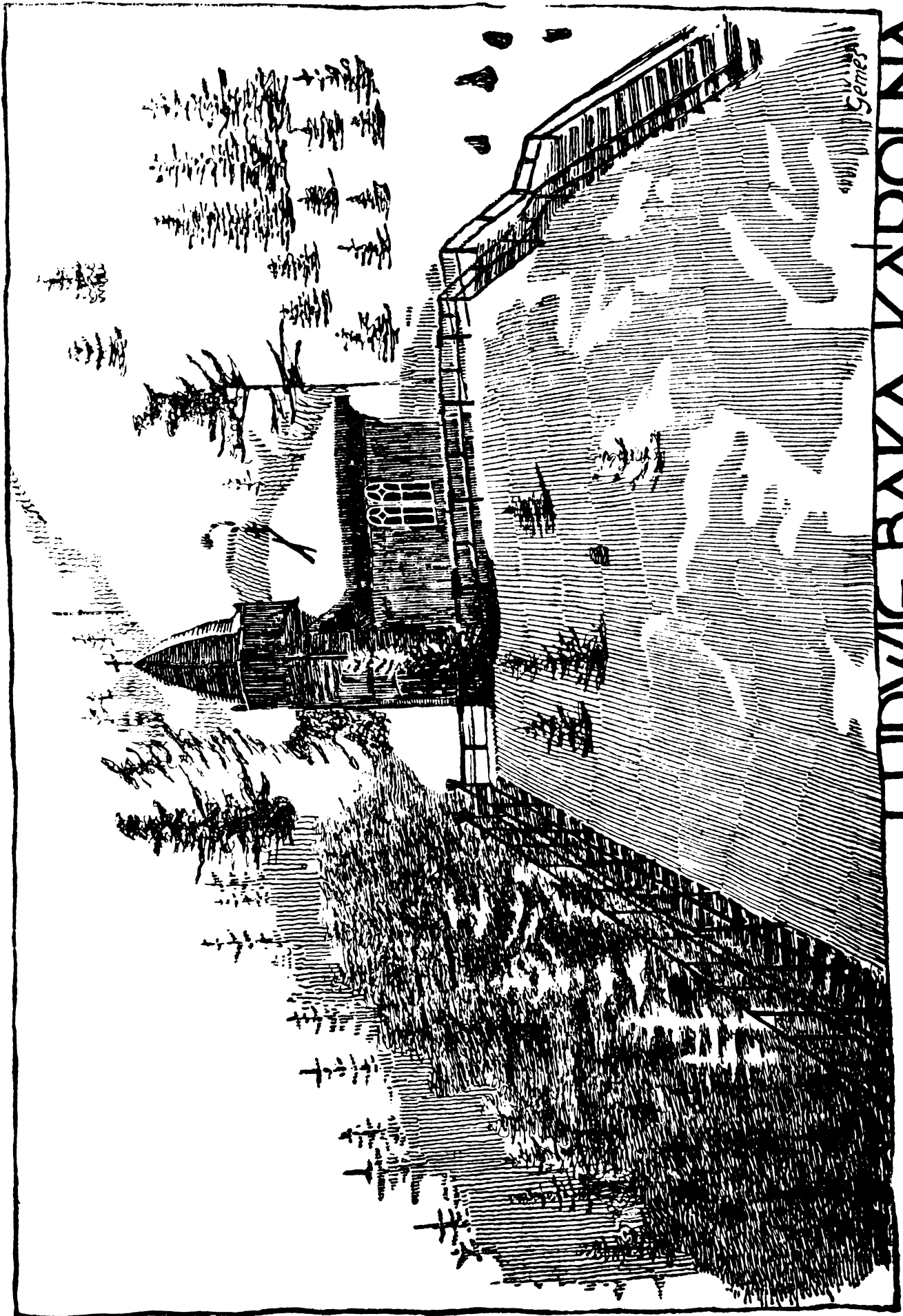
Springer József római katolikus táborigazgató lelkészünk a beszentelés után gyönyörű, lelkes, magas szárnyalású, gondolatokban dúsz beszéddel méltatta kápolnánk hivatását, mely megőrzi az utókor számára is elesett hőseink emlékét, akikről megemlékezni hazafiasságunk egyik legszebb erénye.

Kápolnánkat ezredünk műszaki százada építette. Különösen nagy érdemeket szereztek az építkezés körül Pohareczky Károly szakaszvezető, Bencs János és Debreceni János káplárok, Bodnár Sándor őrvezető és Hidi András gyalogos.

A művészi faragványokkal díszített gyönyörű oltár Szalay Lajos gyalogosunk remekműve.

Elesett hőseink emlékére épített kápolnánkkal ismét szaporodott a Ludwig bakák örökké alkotó kezének az utókor számára fennmaradó munkája, egy igazán mesteri alkotással.

— Káté.

Semes

LUDWIG BAKA KAPOLNA

Mi a vágya a háboru után?

a Ludwig Baka eredeti körkérdése.

Békében annyi jövedelmet szeretnék, hogy abból úgy élhessek, ahogy a Ludwig bakáknál élek. No meg, hogy az aggregétyadót fizetni tudjam.

Weinberg István,
löhadnagy.

A ketneűség rendszeret föltétlenül törvénybe kell iktatni. Minden visszaterő, kimerült, hős bakának (lehat trénnel nem!) legalább négy gyengéd karra lesz szüksége, aki ápolja és gondozza, miután egy feleség nem is bírná ki mellettük ezt a nagy strapát. Önzetlen és kis igényű természetemmel fogva, részemről már jó előre lemondok más javára, a másodikra való jogomról.

Fenyő, zászlós.

Választójogot a nőknek!

Meg kell adni szegény vénleányoknak azt az elégtételt, hogy egy fess képviselőt választthassanak maguknak, ha a férjszerzésről le kell mondaniok a hosszantartó -- férjtelentő hadjárat miatt. A feministák nevében:

Krausz Ernő,
zászlós.

Most a vágyam a Finike, háboru után pedig legfeljebb a név fog egynehányszor megváltozni...
Annai baj legyen!

Douszky Samu,
zászlós.

A nemzetközi alapon egyesült gyógyszerészek nagygyűlésein, kivételes joggal felruházott -- közbeszóló -- szeretnék lenni.

Tél Maxi, zászlós.

Iparos ember vagyok és így a velem egyivásnak álláspontját szeretném megvilágítani. Azok, akik bármilyen testi fogyatkozásuk, vagy szerencsés körülményeik folytán nem vettek részt a háboruban, akik ez által kedvező anyagi előnyökre tehetek szert,

ne állhassanak utunkban az érvényesülés terén. Számosan közzülünk a haza hívó szavára ott hagyták családjukat legfeljebb néhány koronával és temérdek olyan eset van, hogy az asszonynak még a férje szerszáma is el kellett adnia, hogy gyermekeinek mindennapi betevő falatját megszerezhesse. Az a vágyam, hogy háboru után minden közmunkánál elsősorban mi érvényesülhessünk, hogy mindenképen alkalmunk nyíljon megalapozni a jövőnköt, melynek a háboru előtt már meglévő alapját elvitte a nagy idők szele . . .

Lévay, őrmester.

A politikai béke maga után vonja a családi béke problémáját. Ezt a próba házasság behozatalával tartott megoldhatónak. A tervezet kidolgozását talán Szomaházy Istvánra kellene bízni.

Kornai József,
úgy is mint donjuan.

Háboru után a vágyam:
Legyen egy jó hosszú ágyam,
Hogy kinyújthassam a lábam!
Háboru után a vágyam:
Hogyha dolgozom újságban,
Ne társ legyek a munkában,
Hanem szerkesztő lehessenek,
Munkatársat emészthessenek
Ilyen rémes kérdésekkel!

Szentpétery Károly.

Tipikus jagdista vagyok. A századparancsnokom közli, valami reform kérdésre kéne válaszolnom. De mivel nem göngyölítésről van szó, hát Alászolgája meg egy reform.

Zugsf. Wisinger János.

En csak a manak élek, kívánságom, hogy a *cafass* valamivel nagyobb legyen.

Infanterista Sós Peter
10. század.

Az a vágyam, hogy mielőbb a háboru után lehessenek!

Gelr. Markovits Antal
5. század

Az a vágyam, hogy már civil lehessenek, mert nem győzőm írni a leveleket gazdám helyett.

Lajos, a hadnagy ur jogosa.

Tudvalevőleg az Ur a hatodik napot teremtette a földet. S midőn a helyzet magaslatán volt, nem tudom mi okból, itt felejtette a hegyóriásokat a földtekén. Az Urhoz ezuttal azon kéréssel fordulok, majd ha egyszer béke lesz, rombolja le a hegyóriásokat, (csak Petőfi Sándor: Kárpátok bérceit hagyja meg) mert a legközelebbi háboruban különben lemondok a mangikulánságról. Nem leszek boldog ezután is mindegyik megnyországhoz közel helyezett feldwachéra a léhunnogot kiszállítani . . .

Mangikuláns Mór.

Régi jagdista vagyok, a háboru végét nehezen hiszem el. De ha egyszer haza kerülhetek és a kedvesem hűtlen lenne hozzám felgöngyölítem az egész Érhát tanyát. Két asszonyt szeretnék a házhoz hozni arra számítva, ha az egyik elhagy, maradjon még a másik egy rezorvába. Ujítani csak a rumos mércét szeretném.

Göncsy Miklós Int.

Nekem és sok más jó komámnak az a vágyunk, hogy ne mindegy úgy és az történjen a falunkban, mint ahogy a jegyző ur jónak látja, hanem ahogy azt mi polgárok elhatározzuk.

Káplár Nagy Imre.

(Helyszűke miatt, a beérkezett válaszok közlését a jövő számban folytatjuk.)

Terjesszük a Ludwig bakát ismerőseink és hozzátartozóink körében!

Élet a Strypa-front álló harcai alatt.

1915 nov. 28-án osztották be a XVI. menetzászlóaljat az ezredünkbe, amely akkor a Strypa mellett volt hadosztálytartalék, december 3-án pedig felváltotta ezredünk az 5-ik gyalogezredet a jaslowieci állásokban.

A XVI. menetzászlóalj legnagyobb része akkor jött először a harctérre s így képzelhető, mily nagy esemény számba ment nekünk ez a felváltás.

Dél előtt érkezünk az állásba. Érdekes látványt nyújtott utközben a sok tiszti legény, kiket a felváltandó ezred tisztjei előre küldtek vissza.

Kis faszánkón húzták gazdájuk cókmojkját, amelynek tetejében kis macska ült. Igen sok egér volt az állásban, ez szülte ezt a kedves macska divatot.

Századommal (12-ik) bekerülve az állásba, azonnal hozzáláttunk az izlésünk szerinti berendezéshez. Három napi lázas munka után el is nyertük jutalmunk. Kraumann ezredes megsejmelte ugyanis egy éjjel az ezred frontját s másnap a megjegyzéseit írásban kiadva, ezek végén büszkén olvastuk, hogy a 12-ik századnál levő példás rend különös elismerést érdemel. Ugy éreztük magunkat, mintha az első győzelmes ütközetet állottuk volna ki. Mi, az alig egyhetes feldfiuk, Kiss, Petrik és Herdani kadettjaim s jómagam nagy diadallal ünnepeltük az első sikert.

Nemsokára rezervába került századunk a zászlóalj mögött folyó patakocska lankás partján levő tartalék állásba. Ennek különösen szakaszparancsnokaim örültek, mert a tartalékszázad küldte naponta a járőröket a front elé s ez adta később a tábori őrsöket is. Egy nap egy tisztem

mehetett csak járőrbe, bár legjobb szerettek volna mindhároman menni. Ha véletlenül egyszer egyiket többizben küldtem járőrbe, a másik két kadetom mindjárt panaszt emelt, hogy őket miért mellőzöm.

Sokat kellett dolgoznunk, miután majd minden héten érkeztek újabb parancsok az állás átalakítására, amint azt az újabb és újabb tapasztalatok követelték. Itt is versengtek a szakaszparancsnokaim, hogy melyik tudja a legnagyobb eredményt felmutatni. Igazán élvezet volt e század parancsnokának lenni. Mindenki vidám és jókedvű volt.

A lakosság is csakhamar megszokta otlétünket. Szántottak, vetettek közvetlen a front mögött. Egy parasztnak kiütötte a muszka gránát az eke mellől az egyik lovát, mire azt kifogva szünet nélkül szántott tovább megmaradt lovával.

Az asszonyok, lányok lejártak mosni a patakhoz, a tartalék állás mellé. Ha azonban közibük lőtt a szemtelen muszka, akkor sikoltozva, riadtan menekültek a legénységi fedezékekbe. Ilyenformán előállott az a fura eset, hogy a bakáim nem egyszer, ha szemrevalóbb „csujes” lányok voltak a pataknál, kivánták, hogy bár már lőne a muszka egy-két gránátot felénk. Csöndes időben ugyanis bakáim szerint igen „vadász” voltak ezek a „csujes” lányok, amint bakaink a Galicia népét nevezték. Ha ugyanis lementek közebük a patakhoz „udvarolni”, akkor elfutottak ész nélkül vissza a faluba. A muszka gránáttól való még nagyobb féltelmők azonban ugylátszik esetenként kezesebbé tette őket.

Az 1916. júniusi nagy jaslowieci csata előtt már néhány hónappal annyira lövöldözték a muszkák a várost, hogy ugyancsak meleg volt az ott-tartózkodás.

Már karácsony táján sem volt tanácsos több tisztnek egy csoportban mutatkozni.

Karácsony első napján állapítottuk meg ezt először teljes bizonyossággal. Az átszökő muszkáktól ugyanis megtudtuk, hogy karácsony és újév táján nagy támadás lesz. Kraumann ezredes

erre Hille, Albrecht, Puhaca kapitányoknak és nekem első ünnepén magyarázta a terepen a védelem lehetőségeit.

Alig néhány perce állottunk egy helyben, mikor néhány srappnell közvetlen közelünkbe lecsapott, szerencsénkre egy sem rohbant a levegőben.

Ez volt a muszka karácsonyi üdvözlés. Ki is ásattam a hozzámm legközelebb becsapott srappnell hüvelyét emlékül arra, hogy ez volt az első ellenséges ágyulövés, melyet direkt az én kedvemért sütöttek el.

Már karácsony előtt parancs érkezett, hogy tekintettel a várható támadásra, minden tiszt helyén maradjon. Így a karácsonyi esténk igen szomorú volt.

Már a Sylveszter vigan múlt el, megtudtuk, hogy a muszka csak az ő újévén fog támadni, hogy jelenthesse atyuskának boldog újév kívánság gyanánt a győzelmet. Ez ugyan nem sikerült neki, de legalább a Sylveszterünk volt zavartalan.

A szomszéd tüzérpajtásainkhoz voltunk ugyanis cigányostul meghíva az estére. Nagy pezsgőcsata volt, ki volt a győztes, azt nem tudom, mert én már egy óra felé otthagytam a csatateret, pedig a csata, amint regélték másnap estig tartott. Annyi bizonyos azonban, hogy az első halott a tüzérbajtársak között volt. Ott láttam először tüzér temetést. A halottat 6 székre felravatalozták, gyertyák is égtek szabályszerűen. Majd a „Trauermarsch” szomorú zenéje mellett jött a temetési szertartás, a halott sirbatétele, ami abból állott, hogy a 6 széket széjjel, huzva a hullá a székek között a földre „a sirba” ereszkedett alá. Hogy tényleg halott volt bizonyítja, hogy még erre sem ébredt fel az illuminált állapotban levő pajtás.

Igy váltakozott nálunk a szomorúság s a vigság. -- Borura derü.

Ezt a változó hangulatunkat hűen tükrözte vissza századunk „Tábori újság”-ja, melyet a mai Ludwig Baka újságunk bölcsőjének lehet nevezni. Szerkesztője Szabó önkéntesem volt, íróársak a század tisztjei és legénysége.

Ebben az ujságban töltötte ki ártatlan cikkeivel a bosszuját rajtam szegény Bánszky János bajtárs; századom legidősebb hadnagya, ha valami neki, a már akkor sok csatát látott sőt meg is sebesült „öreg” fiunak nem igen volt ingere. „Ha a kapitány ur haragszik” című cikkei igazán kacagtatóak voltak.

Ebben az ujságban látott napvilágot Szabó önkéntesem gyönyörű verse, melyet hátrán lehet a legszebb háborus költeménynek nevezni, amely így kezdődik:

„Fonják a drótsövényt a Strypa partján
végig
A mi honszerelmünk fölér a nagy égig
a csillagos égig

Tempi passati! Változnak az idők, mulnak az évek. Századomból alig menekült meg valaki a jasloviecki nagy csatából.

Bánszky bajtárs, a hajdani öreg fiu, már ott nyugszik régen a 65-ös hősök jasloviecki temetőjében. Szabó önkéntesem is orosz fogságban irhatja csak verseit már majdnem két éve. Hajdani kedves századomból már csak Petrik hadnagy meg én maradtunk meg magnak, mint most már mi is öreg fiuk. Megvénült már a háboru is, talán vége is lesz majd mire mi is megvénülünk.

Csak a honszerelmünk az, ami nem változik meg soha „fölér a nagy égig, a csillagos égig!”

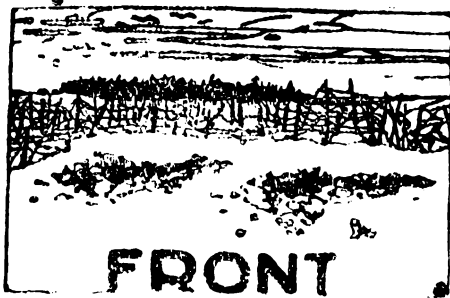
Harc tér, 1918. febr. 12.

Greiner Béla,
százados.

Mindenkinek megküldjük a „Ludwig bakát”

aki ezredünk özvegy- és árva alapja javára kiadóhivatalunk útján bizonyos összeget beküld. Táborigyűléseinket mindaddig küldjük, amíg a beküldött összegből a lap árának megfelcélően telik. — **Címünk:**

K. u. k. Inft. Reg. No. 65.
Ludwig baka kiadóhivatala
Cs. és kir. tábori posta 618.

„In hoc signo vinces!”

Békeláz dühöng teljes mértékben ép úgy, mint tizennégy júliusában a háborus láz. Az emberek egymás nyakába borulva, egymást csókolgatva, kendőket lobogtatva, danolva róják az utcát és éljeneznek ép úgy mint négy évvel ezelőtt. Akkor mindenáron háborut akartak, most mindenáron békét. Mindkettővel egyformán vagyunk. Ha négy évvel ezelőtt a mai állapotokat látták volna, úgy nem kívánták volna a háborut és ha józan fejvel tudnák itélni a jövőt, akkor nem kívánnák a mindenáron elérendő békét, hanem várának türelemmel, míg mi azt rendíthetetlenül megalapozzuk. Négy évvel ezelőtt megindult a lavina. Kis hógolyó volt kezdetben és amint zuhant lefelé a háboru rémségeinek őrzítő mélységébe, mindég nagyobb lett, mind több és több államot sodort magával a kis hógolyóból lett rémes lavina. Most végre úgy látszik, hogy leért a völgybe, megállapodott.

Mi következhetik most? A tél nem tarthat örökké, a tavaszi pirkadás már nem késhet soká, mely felolvasztja a béke éltető meleg sugaraival a háboru zord lavináját. Egyik oldalát már elkezdte a nap, mely azonban még téli, nappal melegít de éjjel megfagy.

Közelg már az idő, mikor a mámor, az öröm diadalát fogja ülni, mikor kitombolhatjátok magatokat és megfújhatjátok a győzelmi harsonákat! . . .

De addig is ne állítsatok magatoknak hamis bálványokat, ne boruljatok le a romlásba kergető, mindenáron létre hozandó béke hamis istensége előtt, hanem mutassátok meg magasra emelt kemény öklötöket, mely nem kér alamizsnát, hanem a jogos jussát

és amelyet mindég hajlandók voltunk és hajlandók leszünk baráti jobbként nyíltan nyújtani, de amely útsre is készen áll, ha elleneink így akarják!

In hoc signo vinces!

Lacy. —

H I R E K. —

Ö Felsége dicsőrete. Felséges Királyunk látogatása alkalmával hadosztályparancsnokunkkal, Aust altábornaggal közölte legmagasabb megalapozását, csapataink kiváló magatartásáért. Büszkén fogadjuk ezt az elismerést, mely a mi jelen volt diszszázadunkra is vonatkozik.

— **Vezénylések.** Dr. Pentz István főorvosunk jelenleg a hadosztályorvosi teendőket látja el, mely idő alatt Hamrák egészségügyi hadnagy helyettesíti az ezredtörzsnél. Dr. Daday András főorvos szabadságáról visszatérve átveszi a teendőit, Dr. Pentz főorvos pedig gáztanfolyam hallgatására Bécsbe utazik.

— **A harmadik zászlóaljunk** parancsnokává Nuss Gyula századost, segédtszázados Löwenkopf Kálmán zászlóst, orvos-főnökké Rooz Andor egészségügyi hadnagyot nevezte ki az ezredparancsnokság.

— **Dicsőret.** Az első és második zászlóalj tartalékban lévő századait Möller alezredes, ezredparancsnok megszenléte és ezredparancsnok különösen a 2., 3., 4., 6. és 8. századok dicsőretre méltó szorgalmas munkájának eredményéről emlékezett meg.

— **Alapunk kezelősége.** Ezredparancsnokságunk az özvegy és árvaalapunk kezelésére a következő bizottságot nevezte ki Greiner Béla százados vezetése alatt: Seeharz Guido százados, Tilzer Richárd és Diez Günther főhadnagyok és Lehner Ruprecht mint pénztárnok.

Éjjeli harcok. Soltész József tiszthelyettes az altiszti iskola kiképzője, a kiképzés tökéletesítésére éjjeli harcokat rendez. A kapuzárás előtt a vanejoszaga utcában békésen hazajövő polgárt vad csatakiáltások, puskaropogás és kézigránások robbanása hozza halálos

ijedelembe. Lapunk ezen helyére egy rendkívül ügyes kis közleményt szántam, azonban a menázból este gyanútlanul a vanejoszaga utcába érve, Soltész ur *nachtübugoló* fakapás parasztjal az orom alá tartva süttöttek el egy kézi gránátot, mely szétrobbantotta az ide szánt gondolataim.

Szabadságon vannak: Szóbel Izidor és Kemény Tibor főhadnagyok, nemes Kovács Gábor, Dr. Herz József, Lehner Ruprecht, Moldrik Sándor, Engel Géza, Schatz Béla hadnagyok. Magyar Bertalan, Than László, Földes Géza, Lenhorn Imre, Weisz Mór, Burghardt László, Fenyő Ernő, Árvay Andor, Batta József, Klein Henrik és Dér Miksa zászlósok.

Hymen hír. Kemény Tibor főhadnagy és Fried Lucy Budapest jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kitüntetések.** Ő Felső Szczurko József zászlóst, Kulits Kálmán hadapródjelöltet és Teliha Ignác gyalogost, az ellenség előtti vitéz magatartásuk elismeréseként a másodosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

Kinevezések. Ezredparancsnokságunk zászlóssá léptette elő: Szocska Dezső, Vik Ota, Füredi Elek és Némethy László önkénteseket. Hadapródjelöltté: Steiner Mihály önkéntest.

— **Beosztás.** Dr. Mizesák József százados bevonult tábori ezredünkhöz és egyelőre a második zászlóaljparancsnoksághoz osztott be, — Neumann Sándor hadnagyot a kiképző csoporthoz küldte ezredparancsnokságunk.

— **Műtét.** Schwartz Sándor hadnagyon, a második zászlóalj segédtsztjén egy könnyebb műtétet végeztek, mellyel kapcsolatosan rövid időre szabadságot kapott. Távollétében Neuwelt Sándor hadnagy helyettesíti.

— **Nekrológ a románok hősiességéről.** A *Matin* egyik számában többek között ezt olvassuk: — A román hadsereg hősiessége a legszebb emlékeket nagyjá hátra az ententenál. — Ehhez hozzáfűzhetjük — és

ágyuit, felszereléseit a központi hatalmagnál.

Békekötés. Megrázkódtatta a levegőt az első béke megkötésének kétséggel fogadott híre, melyet a táviró hozott. Izgatott csoportok sugtak-bugtak össze, régi és hön öhajtott vágyak teljesülésének kezdetét vélték az optimisták, látni, míg a pesszisták a hitetlenkedők sorába állva fogadták a hírt. Végre megjött az igaz bizonyíték Ő Felsője hadsereg parancsa, melyben kifejezésre juttatja végtelen örömét az első békekötés alkalmából és reméli a mielőbbi végleges béke elérését. Ukrajnával már megkötöttük a békét, talán mire soraim napvilágot látnak, a románokkal is elkészülünk és azután azután már csak egy csapást kell mérni az entente még köpködő részeire, hogy utána nyugodtan visszadughassuk az általuk kiásott harcibárdot.

— **Vadász-gépfegyver osztag** alakult Makay Barnabás főhadnagyunk parancsnoksága alatt, melybe az eddigi Polgár hadnagy alá tartozó gépfegyverosztág is beleolvadt.

Orosz fogságból a mi vonalainkon keresztül tért vissza hozzánk Murcsan Sándor 22. honvéd. 1916. június 10-én Zalescikinél került fogságba, több fogolytáborból megszökött és mindég újra elfogták. Most utoljára Odesszában volt, ahonnan egy véres utcai harc után szökött meg. Azt állítja, hogy azokon a helyeken, ahol a forradalom véres harcokká fajult, ott számos honfitársunk megszökött és most az összevásárolt orosz ruházatukban utban vannak keleti frontunk felé.

— **Nyílt levél** Dr. Kabáczy Viktor hadnagyunkhoz:

Kedves Bajtárs! Köszönettel vettem az általad — parancsra — beküldött életrajzodat, melyet azonban végtelen szerénységed présében annyira összeszorítottál, mintha az nem ezredünk egyik legkiválóbb tisztje eddigi életrajza, hanem legfeljebb életének egy napjáról szöllana. Én ugyanis életed egyetlen napjáról több feljegyzésre méltót találok!

Ne haragudj Bajtárs, ezentul nem terhelünk meg hasonló kérésekkel inkább magunk irunk Rólad, de ezen esetben meg kell engedned, hogy pl. az arcai ütközetben tanusított páratlan hősies magatartásodról többet írjunk, minthogy ebben is részt vettem!

Ezredparancsnokságunk tudomásul veszi kérésed, hogy inkább két fogad huzatod ki, mint ismét cikkel írni és egyidejűleg utasította Dr. Pentz főorvosunkat, hogy a legközelebbi számunk részére, a két fogat hozzánk segítse.

Készséges hived
Káté.

— **Holyreigazítás.** Február 15. számunkban, a Ludwig Baka frontkabaréről hozott kritikánkon, illetékes helyen (az ütközetben volt) megütköztek. Sértőnek találták azon megjegyzésünk, hogy az előadásuk nem volt Kabaré. Ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy tettünk semmiféle sértő szándék nem vezette és megjegyzésünk nem azért tettük mert az előadás tényleg nem volt Kabaré, hanem azért, mert vagy ők, vagy pedig mi, nem vagyunk tisztában a Kabaré fogalmával. Reszketve értesülünk, hogy megalakulóban van a *Ge-fechtstrain és vidéke* című hetilap, melyben viszont mirőlünk fogják leleplezni, hogy ép úgy bitoroljuk az újság nevet, mint ők a kabarét!

— **Bizonyítvány.** Ezredünk közkedvelt telefon-tisztje, Weinberg Pityu főhadnagy a napokban visszatért a frászregeni telefonkursusból. A következő bizonyítványt állította ki ottani működéséről felettes parancsnoksága:

Telefontan: nem vett részt.

Táviratozás: nem volt rá ideje.

Ősszekötő szolgálat: elégtelen.

Nő-tan: gyakorlatban jeles.

Csókograf: percenként 40.

Rodlizás: jeles nőekkel.

Kinematograf: ne tudja a jobb-kéz mit csinál a bal.

Általános képesítés: az eredménnyel végzett tárgyakból a felsőbb tanfolyamok végzésére alkalmas.

— —

Illatos, gondosan, divatos hegyes hetükkal irt levelet hozott ma a posta. Írója ismeretlen, de élenken magam elé tudom képzelni azt a bájos kislányt, aki levendula illatú fehér leányszobájában született gondolataival hozzánk fordul, írjuk meg *mi a véleményünk a kitüntetésről?* Egyedül minket ismer el illetékesnek arra nézve, hogy *milyen tekintetben és mennyire értékelték az ott-honlévők a kitüntéseket?* Súlyos esetnek tartom ezt a problémászerűen falállított kérdést a mi szempontunkból és objektíven megvilágítani, de egyúttal elég értékesnek arra, hogy amennyire jelenlegi helyzetünk engedi, megvitathassam.

Az ezzel kapcsolatos mai állapotokat legjobban szeretném a középkorral összehasonlítani, amikor minden fehér szobában féltve nevelt virágszáll, a maga tündöklő királyfiának, a győzelmi jelvényeivel gazdagon ékesített lovagjának jövetelére várt. Ebből látta rózsás álmainak megtestesülését és valószínűleg elfintortotta volna fitos orrocskáját, ha nem ezüstveretes szerszámú paripán állít be az ősi portára a teremtet azon kiválasztottja, aki parányi kacsóiért esedezni mérészt.

Korunk kívánalmához alkalmaszva, ugyanez az eset áll fenn ma is.

Számtalan hadi házasság bizonyítja, hogy a hős, a mellére aggatott kitüntetések sorozatával — meghódította szive választottját.

Egy pillanatra sem állítom, hogy nem becsülöm azokat, akiknek a mellét a harcokban tanusított hősies viselkedésük elismerései diszitik. Meghajtom előttük a hazafiui elismerés zászla-

ját, készségesen hódolok letteik előtt. De nem ítélem el azokat, akiknek semmi vagy talán csak egyetlen kitüntetés jutott. Mi akik végigszenvedtük azokat a véres, piszkos, rettenetes, idegölő, husraéhes pillanatokot, amelyek alatt tanusított viselkedésünket kitüntetéssel jutalmazták, megtanultuk értékelni, becsülni és nem törődni azokkal. A jó katona nem azért hős, hogy kitüntetést kapjon, hanem azért kap kitüntetést, mert hős. Elítéljük azokat tehát, akiknél tettük indító oka kizárólag valamely kitüntetés elérése volt. Elsősorban azonban természetesen azokat itéljük el, akik füt-fát megmozgatva, kibujtak minden olyan helyzetből, ahol hősieségük bemutatására sor kerülhetett volna, ahol azonban a halált olcsón és jegy nélkül osztogatják. Nem azért itéljük el őket, mert az életüket féltik, hiszen ez az ösztön többé-kevésbé mindnyájunkban ki van fejlődve, hanem azért itéljük el őket, mert a rongyos életüket többre hecsülik, mint a bajtársaikéit, akik pedig ugyanazon formára lettek teremtve. De nem ezekről óhajtok most megemlékezni, hanem azokról, akik résztvettek a háborus haláltusák számtalan epizódjaiban és nem tartoznak azon szerecsések közé, akik viselkedésükért látható büszke jelvényt kaptak.

A kitüntetésre való érdem nagyon tág fogalom. Ennek megítélése a felettes parancsnokságra tartozik, tehát többnyire egyéni nézet. Sokaknak az a véleményük, hogy minden, amit az ember tesz az kötelesség. Ezt minden tekintetben elismerjük. Senkisem viselkedhetik ütközetek közepette olyan kiválóan, amilyen magatartást hazánk és királyunk nem kívánhatna okvetlen meg tőle. A katona hősies viselkedése tehát legszentebb kötelessége, melynek teljesítésére esküje is kötelezi. — Azonban teljesen egyéni, hogy ki mennyire képes hősiesen viselkedni. Egyik érdemekben és tapasztalokban gazdag feljebbvalóm, a következő tételt állította fel a hősieség meghatározására: A tiszt és altiszt hősiesége abban áll, hogy természetes félel-

mét leküzdve, alantasai előtt minden körülmények között bátornak mutatkozik. A legénység pedig mindig hator, míg vezetőit annak látja.

A hősieség, a bátorság alapfeltétele, tehát az idegrendszerünkön való feltétlen uralkodással párosult kötelességérzet. A tapasztalat bizonyítja, hogy azok, akik a békés, háboru előtti években, mindig és minden körülmények között is megállottak helyüket, azok ütközetek alatt is egész embernek bizonyultak, ott is a kötelesség érzetük vezette őket. A hősieséghez tehát a kötelesség határozott teljesítése is szükséges, a félelemérzetünk leküzdése mellett. Mert félni minden ember fél. Itt csak két kategóriát különböztethetünk meg: azokat akik bevallják, hogy félnek, és azokat, akik letagadják ezt.

Mikor az acél, vas, kén, gáz és az összes többi elemek pergőtüzében közvetlenül szembe kerülünk a halállal, azokban a rémes pillanatokban, mikor minden drágább az emberi életnél, mikor a vérrel, csonttal péppé gyurt anyaföldet felszántják az ellenség halállal cimborázó gránátjai, olyankor mindenkit elfog az életben maradás vágya, a földi gyönyörök utáni kapaszkodás. Mindazok, akik ezekben a rettenetes tusákban részt vettek és ott férfiasan megállottak helyüket, megérdemlik, hogy feleséges urunk jóságos arcmásával ellátott éremmel megkülönböztessenek a többi halandótól! De nézzük csak, hogy kik azok, akik ezen megkülönböztetésben részesülnek. Azok, akik már semmi kitüntetés sem segít, azoknak csak hálás megemlékezéssel adózhatunk. Akik pedig túléltek ezeket a halálküzdelmeket, azoknak még szemtanukra, vagy más konkrét bizonyítékra van szükségük viselkedésük bizonyítására. Számtalan olyan esetről tudunk, amelyeknél az aki hivatva lett volna a tetteket értékelni, elesett vagy fogságba került és így kitüntetés nélkül maradtak a környezetének elve visszakerült hősei. Hány olyan eset van, hogy egyesek háromszor négyszer megsebesültek a

véletlen folytán és így egyrészt nem volt alkalmuk hősiességük bebizonyítására, másrészt pedig megsebesülésük nem volt semmi hősi tettel összefüggésben.

Sok példát tudnék még felhozni kedves olvasóm, melyekkel mind csak azt bizonyíthatnám, hogy a kitüntetések értékelése teljesen egyéni felfogáson alapszik.

Még csak azt válaszolom kér-

désére, hogy értékelje a kitüntetések a viselői szerint, de ne ítélje el azokat, akiket csak mostoha helyzetük gátolt meg abban, hogy többet szerezzenek.

Szükségesnek tartom még megjegyezni, hogy felfogásomat nem vezérelheti *kenyéritigység*, mert engem jósaqos sorsom és feljebbvalóim elismerése számos kitüntetéshez juttatott.

Lucy.

Rum faszolásakor.

Elővezetem embereinket a rum faszolás után. Kulacsát odatartja a manyikuláns icéjéhez és feszült figyelemmel lesi, nem-e akarja őt megrövidíteni néhány cseppel, a „gebür“-ből. A jó rum, a nem rossz. Főképp az ilyen fázós időben,

hallom mindennap tőlük. Majd bebujnak a deckungba, letelepednek a svarom kályha mellé és megkezdődik a rum faszolás élvezetének elmaradhatatlan kelléke a politika, a család, a harcok történetének megvitatása. Elárulom, hogy hallgatództam. Szolgáljon mentsegemül, hogy céloim egy párbeszédnek a Ludwig Baka részére való kihallgatása volt és ez a cél szentesítette azt az eszközömet, mellyel elértem. Rum faszolás után történt, hogy Jakobovszkyt, a stab ordonancát meglátogatta Hidi bácsi, aki viszont az asztalos műhelyben remekel. Jakobovszky eredetere nézve polyák, aki azonban magyarul, németül, románul és szlovénul is beszél, egyformán kerékbe tölt szavakat használva. Hidi bácsi hamisítatlan nagydobronyi tájszólassal beszél, nehezen simulva a polyák megnyomorított szavaihoz, amiből aztán a következő, teljesen internacionális diskurzus fejlődik

Jakobovszky: Tudjad Hidi, zenyim felesig und nety klapi kilencszáztizenhad májusba megvan az a Galicia. Mos nem van semmit. Ik hab gesikt drähundert Kronen fir majne Frau. Bizom ltenem! Tudom?

Hidi: Tudom, tudom.

J: Enyim zasszony nem küldeni semmi brif. Nem tudom.

H: Haat hol van a felesiged?

J: Nyem tudni bizom lsten.

H: Hova az lstenhe való vagy te Jakobovszky?

J: Bukovina biztos. Ik var'm Fried kondakter in Bukovinen. En vot sok svinya. Tudom?

H: Mán hogy tunnám, hogy mijaz a svinya?

J: Svinya svinya. Azo diszna. Biztos.

H: Ahá! Disznó! De te is nagy disznó vótál mi?

J: Ja, ja. Cuvil svinya bizom lstenem. En megsporolnyi sok pinz. Mein iszt cuvil gelt. Igyál kicsin rum barátom, van faszolás genuk. No tessik igyal. Inni én is egy kicsin, kicsiny dolgoznyi. Zo. Znáš?

H: Znáš, znám az anyád známoló keservit, le vagy sajnálva érted?!

J: Je znám kicsiny. Ik forsté já, já. Kicsiny. Biztos.

H: Magyarul nem értesz?

J: Nájú, nájú panyi.

H: Varum nem?

J: Pányi-pányi, kicsin matyár, kicsin Ruménis, dájcs, szloven, alesz kicsin tudom.

H: Hát harcóni hogy tucc?

J: Gefekt csinyáni pányi mint másik Lutwik baka. lenni sokaig mar zenyim ezredben egyedül, azir jó, szeretni pányi. Kérdezni pányi her lejdinand Kapáci ő tudni biztos. Lenni vitéz voják.

H: Mit tudod te sóogor, hogy mijaza vitéz? Ide Haagass hé mikor vootunk Jazlovican hat a muszka ippeg oda gránatozott ahun az árkot ástuk, oszt mind széjjel szalattunk, csak hannagy ur Kabáczy maradt ott. En nem is tom milyen ember az; meg se mozdult

peig ippen oda hüppent egy gránát, Tudod?

J: Tueom, znam panyi, az van lenni rossz rükcug bizom lstenem. No tessik trinken, innyi kell kicsiny rum. Je nem tunyi beszinyi ungaris, de trinken jaz tunyi kicsiny.

H: Ugy látom inni jó tucc, meg attul filek, hogy ki hüppen a kezdebül az üveg.

Csend lett a szobában, úgy látszik mind a ketten megcsókolta a rumos üveg nyakát, véletlenül meg ki is csurrant a gégere egykét csep a tüzes italból. Ilyenkor pedig nem illik szóval zavarni a csendet, amely okvetlenül szükséges ahhoz az élvezethez, melyet az utazás előidézt. Arra az utra gondolok, melyet az itóka végez, mi közben a gégeből lecsuszik a gyomorba. Tüzbe hozza, felmelegíti közben az egész utat, míg a gyomorban lassan megállapodásra jut. Ugy látszik várnom kellett, míg ezt a processust teljesen ki élvezik pasasaim, mert nem hallottam egyik hangját sem. Egyszerre azonban hallom, hogy nyílik az ajtó, belép valaki és vékony hangjából rögtön megismerem Kurucz zugsfürert. No ez biztosan szegény Hidi bácsit fogja piszkolni. Míg gondoltam erre, már rá is kezdte:

Kurucz: Hidi bácsi, hát Nagydobronyban hüppen még az alma?

Hidi: már megest kezdi a firer ur?

Kurucz: Nem én, csak megkérdem kendtől.

Hidi: Na hát akko meg ne kérdezze mer ugy megharagit firer ur, hogy hozzá vágom ezt a roppántost. (roppánt eresztő gyalu.)

Kurucz: Hüppen, hüppen. Ja igaz! Mondja csak Hidi bácsi, igaz hogy Nagydobronyban eret vágta a töltött káposztán?

Hidi: Hát latni nem laattam, maas monta, de nem is vót az igaz.

Kurucz: No én pedig így hallottam.

Hidi: Mit hal olyasmit, miho kevés a köze.

Kurucz: No — no, csak megmondtam, de meg azt is meséli a Kis János, aki arról a vidékről jött szabadságról, hogy a nagydobronyaiak a kezükre is csizmat húznak ha sár van, mert természetük a négy lábón való hüppenés.

Hidi: Annyit tud már hüppeni a lirer ur, hogy majd eccör ki-hüppen ebbő az árnyékvilágból.

Kurucz: Azt a szivességet már nem teszem meg kendnek Hidi bácsi, hanem most voltam a szerkérrel faszolni és bizony isten majd, hogy ki nem hüppentem abból a fránya szerkérből.

Jakabovszky: Vasz iszt dasz panyi hüppe?

Hidi: Éreg a nyavalyaha, meg te is bosszantol?

Jakabovszky: No, no panyi az nem kel kicsin haragunyi mer én nem tunni ungaris mi van lenni az a hüppe.

Hidi: Ne hüppéz te is az anyád mer nem tota hogy mit esinyalok veled!

Jakabovszky: Nerozum panyi. Bizon lstenem nyeznam. Ja ik niht fersten. Tudom.

Hidi: Hozzad se jövök többet a frász üsse ki a polyák pofádat, meg te is ellenségem lettél. Jo iccakat.

Jakabovszky: Jocakat panyi.

Lévay őrmester.

§ Rendnek muszaj lenni. Egyik volt bakámmal az öreg Bölkényivel találkoztam. Kérdeztem, most hogy megy a sora, milyen a beosztása, azelőtt tehenésze, vagy mint Soltész főszakács ur nevezte: *tögykeselő*-je volt a zászlóaljnak. A Rózsit azonban takarmány hiány miatt *beafférota* mikorában leesett a hó, most meg a századnál van mint ordonánc. Szeret az öreg beszélni és hamarjában egy szuszra kivágta minden keservit, amelynek csatánója természetesen mint min-

dig a szabadság volt. Majd a következőket adta jóízűen elő:

a kapitány urat is szeretjük, ámbátor igen akkurátus ember. Mindéig rendnek muszaj nála lenni. Mikor kijártunk az *arbeitsmunkára*, hát még a mándliknak is riktungba kellett fekünni, merhogy azokat levettük a dolog közepette. A tisztaságra is igen ügyel vitéz kapitány ur. De megkövetem nem is igen árt az ezeknek a poros lülű rekrutáknak. Meg kee tanuni nekijek is, mi a magyar baka becsület. Ragyogni kell annak, mintha mindéig a Júúcsáhó készüne. T'ecckik már tunni főhadnagy ur, hogy most meg mit rendeet el a vitéz kapitány ur?

— No mit öreg?

— Hát bizony aztat, hogy a tisztaságnak miatta a szájakat is puconi kell és vétetett is minden *svarem részére egy fogkefét*.

§ **Kitüntetés.** Megszóllitom az egyik bakánkat akinek köpönyegén bronz vitézségi érem diszlik.

— Mióta van kint a harc-téren.

— Én kérem csak most jöttem: a mult hónapban.

— De már azelőtt volt kint.

— Nem kérem én ojan auztauksmansaft vagyok.

Hát a vitézségi érmét hol szerezte.

— Kicserélték kérem a köpönyegem, azt ezen rajta vót, hát nem vettem le gondóva, hogy ezt *igy is lehet faszóni*.

— **Levélszilánkok.** Kedves Piro! Tudatlak, hogy levelemben most már nem ugy irok mint eddig, mert nytva kell küldeni és igy mások is olvashatják és ezért azt mondom, hogy Te se irjál azt amit gondolsz. . .

de ezután ne várj tölem olyan őszinte vallomást mint eddig elé tettem, mert cenzurázzák a postát és nem kívánhatod tőlem, hogy a boldogságban evező szivem nyilatkozatainak igaz leírását a cenzorok orrára küssem, mert attól tartok, hogy ez a sok súlyos, valódi beszédem nehéz lenne és megnyulna tőle a *cenz-orra*.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Csász. és kir. tábori posta 618.

Sz. I.-né Bp. Sajnálattunkra csak most hozhattuk, szives elnézést kérjük. — Ugyanaz a három Munkács. Tévedésen alapszik gyanúsításuk, miután a novemberit nem kaptuk meg. Ne tetelezzék fel rólunk, hogy nem elégitjük ilyen értelemben is ki önöket. Kérjük címük közlését részletes válasz kedvéért. — **Hptm.** 1.) Most van sajtó alatt legújabb műve a román női nem hajzatáról. 2.) Nem tudjuk. 3.) Váló-ok. — **K. Gy. Kisvárdá.** Legközelebb hozzuk. Részletes tudósítást kérünk. Ha csak lehet elküldjük. — **Etel. Budapest.** Mi is azt kívánjuk. — **K. G. hadnagy.** Szivességét köszönjük, telefonon elhitte. Barátságosabban is fogadhatták volna. — **Proviant kaszinó Frászrégen.** Várjuk mielőbbi értesítésüket, hogy mi van a lencsével?! — **Iréneke** Nem tehetjük, Pityu nagyon igénybe van véve más oldalról. (Több levélről a jövő számban.)

HENRY BARBUSSE: Tűz (Le Feu) című Goncourt-díjat nyert **béke-regénye.** Fordította **LENDVAY ISTVÁN.** Ara 10 korona. Kapható „A NAP” könyvosztályában Budapest, VI., Teréz-körut 5. sz.